

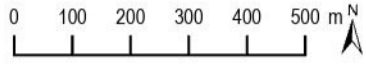

Halvfaråsen naturreservat

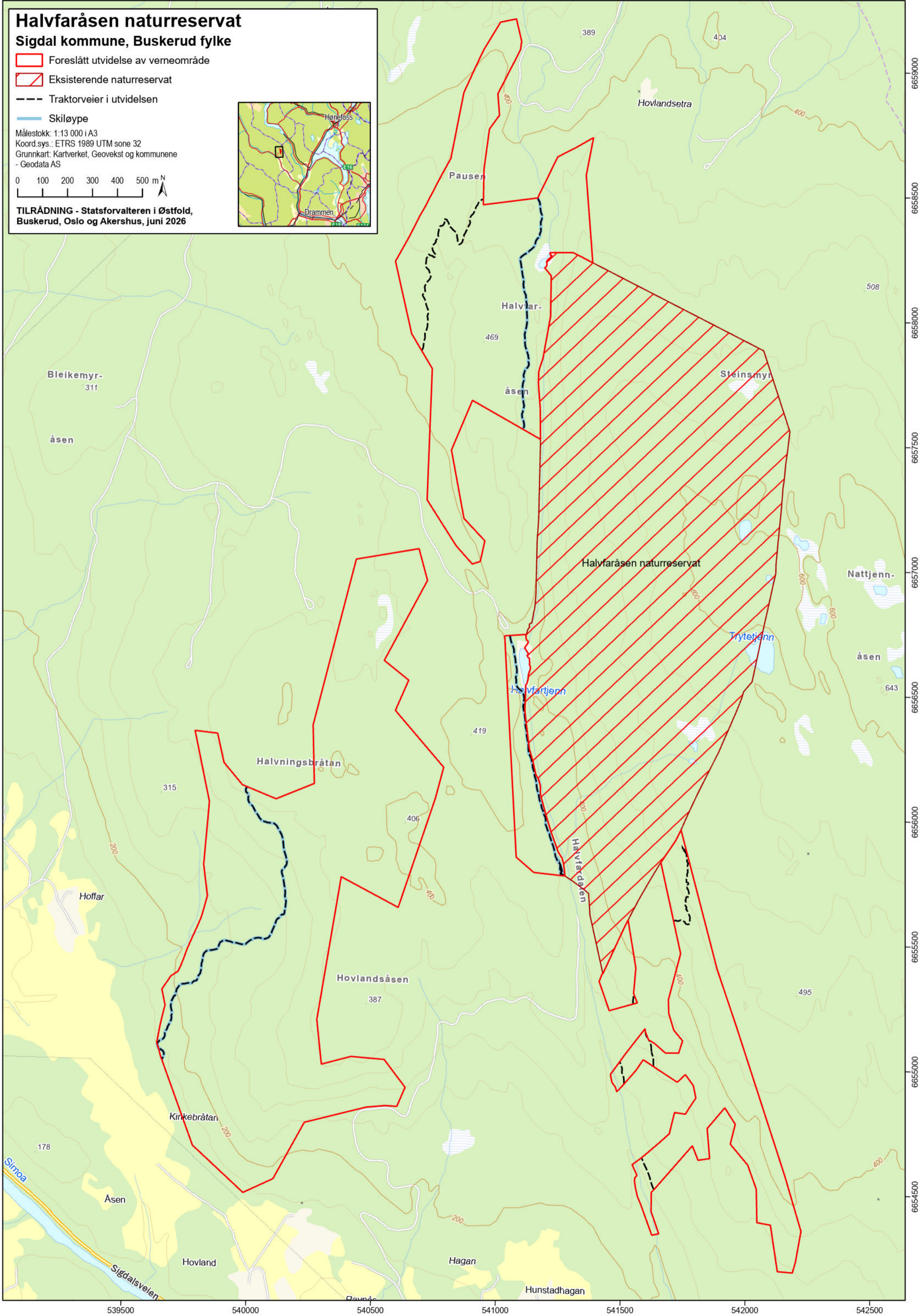
Sigdal kommune, Buskerud fylke

- Foreslått utvidelse av verneområde
- Eksisterende naturreservat
- Traktorveier i utvidelsen
- Skiløype

Målestokk: 1:13 000 i A3
Koord.sys.: ETRS 1989 UTM sone 32
Grunnkart: Kartverket, Geovekst og kommunene
- Geodata AS

TILRÅDNING - Statsforvalteren i Østfold,
Buskerud, Oslo og Akershus, juni 2026

Forskrift om vern av Halvfaråsen naturreservat, Sigdal kommune, Buskerud

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med forskriften er å bevare et område som

- a. representerer en bestemt type natur i form av gammel lavlandsbarskog og sørboreal blandingsskog
- b. inneholder truet, sjelden eller sårbar natur som kalkfuruskog, kalkgranskog, gransumpskog og høgstaudegranskog og et stort antall truede arter av sopp, lav og karplanter
- c. har særskilt betydning for biologisk mangfold ved at det har et stort artsmangfold knyttet til naturskog, død ved og rike skogtyper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Sigdal kommune: 26/3, 27/1, 27/2, 27/3, 27/5, 27/7, 27/8, 28/1, 28/2, 28/15, 30/1, 30/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på 4605 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av vedlagte vernekart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter], framføring av luftledninger, jordkabler og avløpsledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, eller bruk av kalk, gjødsel eller kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling og deponering av avfall er forbudt. Oppstillingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbragt ved eller på tilrettelagte bålplasser, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 andre ledd er ikke til hinder for

- a. sankning av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av eksisterende traktorveier og skiløyper avmerket på vedlagte vernekart, i henhold til standard på vernetidspunktet
- e. vedlikehold av eksisterende stier i henhold til standard på vernetidspunktet
- f. beiting
- g. utsetting av saltstein
- h. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt

- i. forsiktig rydding av småbusker og kvist i siktlinjer ved faste jaktposter i forbindelse med storviltjakt

§ 5 *Regulering av ferdsel*

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Sykling, ridning og bruk av hest er forbudt utenom på eksisterende traktorveier avmerket på vedlagte vernekart og på eksisterende stier.

§ 6 *Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene*

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 andre ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget og med traktor og ATV på traktorveier avmerket på vedlagte vernekart
- c. nødvendig motorferdsel på traktorveger avmerket på vedlagte vernekart i forbindelse med skogsdrift i bakenforliggende areal
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- e. nødvendig motorferdsel for oppkjøring av skiløype langs trasé vist på vedlagte vernekart

§ 7 *Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg og hjort med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. oppsetting og vedlikehold av gjerder
- e. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 bokstav d
- f. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og g, og § 7 bokstav a, b og d

§ 8 *Generelle dispensasjonsbestemmelser*

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 *Skjøtsel*

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 *Forvaltningsplan*

Forvaltningsmyndigheten kan utarbeide forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 *Forvaltningsmyndighet*

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus er forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

Forslag tilråding juni 2026

§ 12 *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 14. februar 2014 nr. 158 om vern av Halvfaråsen naturreservat, Sigdal kommune, Buskerud.

Vedlegg

Vernekart *Navn* naturreservat: pdf-fil

Skjema for avveining av områders betydning for vern og betydning for tømmertilgangen

Halvfaråsen utv - Hovlandsåsen

Tabell 1 Nøkkeldata for området

Navn på område	Halvfaråsen utv.				
Totalt areal	2 247 daa	Produktivt skogareal	2 173 daa	Totalt skogareal	2 220 daa
Fylke	Buskerud				
Kommune	Sigdal				
Eierform	Privat				

Formål

Avveiningen skal sikre at skogvernet bidrar effektivt til å oppfylle de nasjonale målene for naturmangfold, samtidig som vernet gjennomføres på en slik måte at det får minst mulig konsekvenser for skog- og trenæringen.

Betydning for skogvernet

Tabell 2 Oppsummering - verneforslaget sin betydning for skogvernet

Verbal oppsummering og vurdering			
Referanse: Naturbase: Naturtyper DN-håndbok 13 Artskart			
Verneverdi	*** / ****	Nær truete og truete naturtyper	Kalkfuruskog, VU Kalkgranskog, VU Rik gransumpskog, EN Rik høgstaudegranskog, NT
Mangelinndekning	høy	Restaureringspotensial for truet natur.	
Betydning for økologisk nettverk	stor	Kan manglene dekkes annet sted, med mindre skogbruksmessig betydning	nei
Nær truete og truete arter	Svært mange rødlistearter		

	registrert, både EN, VU og NT.		
Konklusjon		Har betydning, Verneverdi ***/**** V1	
<p>Verbal beskrivelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> Vurdering av områdets betydning for å nå målene for skogvernet (representativitet/bevaring av nær truet og truet natur). <p>Dette er et relativt stort område med svært store naturkvaliteter. Disse er knyttet til: (1) stort areal lavlands-gammelskog (sørboreal sone) med gran og furu og stedvis mye gamle lauvtrær, (2) stor variasjonsbredde av skogtyper, (3) høy andel og stor variasjon av rike skogtyper (herunder spesielle/sjeldne skogtyper som kalkgranskog, kalkfuruskog, rik sumpskog), (4) store arealer gammel lavlands-naturskog av både gran og furu, (5) høy andel kjerneområder, (6) svært rikt artsmangfold inkl. et stort antall kravfulle og rødlistede arter (hvorav mange i gode populasjoner).</p> <p>Dette er sjeldne egenskaper som svært få andre områder i lavlandet på Østlandet kan vise til. Naturkvalitetene er både knyttet til at området er stort (som gir god økologisk funksjonalitet både på økosystemnivå, og høy bæreevne for kravfulle arter), og at det har store arealer skog med høye kvaliteter på liten arealskala.</p> <p>Området har svært høy grad av oppfylling av høyt prioriterte mangler påpekt i skogvernet, spesielt pga. kombinasjonen av stort areal lavlandsskog (sørboreal), med mye rike skogtyper, mye gammel naturskog, og svært rikt artsmangfold.</p> <ul style="list-style-type: none"> Konsekvens dersom området ikke blir vernet. <p>Mange registreringer av både naturtyper og arter samt enkelte MIS-figurer gjør hogst mer krevende. Men det er nylig flatehogd en naturtype verdi A like nord for tilbudsarealet, så det er ingen sikkerhet for bevaring.</p>			

Betydning for skog- og trenæringen

Tabell 3 Oppsummering – verneforslaget sin betydning for skog- og trenæringen. Oppsummeringen baseres på opplysninger som framkommer for den skogfaglige malen som ble utarbeidet i deloppgave 1

Oppsummering

Verbal beskrivelse:

- Skogvern – betydning for skog- og trenæringen lokalt og regionalt
Det er en betydeleg kubikkmasse som eventuelt tas ut. Mye tyder på at det er lite driftsøkonomisk interessant å drifte disse teigene.
- Skogproduksjon
Arealen domineres av middels bonitet med antatt betydelig større produksjonspotensiale enn det som er nå med svært mye lite voksterlig gammel skog
- Driftsforhold
Stedvis svært bratt, men opplagt mulig å drive mesteparten av arealene
- Infrastruktur
Kort avstand til skogsbilveier på utsiden av teigene, særlig teigene i nord (nr 1) og i sør-vest (nr 2).

Tømmertilgang - tallmessig beskrivelse:	Areal	Kubikkmasse
A Har betydning	1500	37 000
B Kan få betydning	250	4 750
C Har mindre betydning	130	2 150

Verbal beskrivelse:

- Oppsummering og vurdering i forhold til konsekvenser for avvirkingen, konsekvenser for skog- og trenæringen lokalt og regionalt.

Nøkkelibiotopene er fratrukket.

Det er vanskelig å sette en enhetlig vurdering på så spredte teiger. Men teigene synes å være relativt homogene med fullstendig dominans av store kubikkmasser med gammel skog. Topografien er stedvis driftsmessig utfordrende, men det er skogsbilveier i umiddelbar nærhet til flere av teigene.

Etter en samlet vurdering settes skogverdien til S2

Områdets betydning for skogvernet og for skog- og trenæringen

Tabell 4 Områdets betydning for skogvernet og for tømmertilgangen.

Betydning for vern	Har	V1	V1S7	V1S6	V1S5	V1S4	V1S3	V1S2	V1S1
		V2	V2S7	V2S6	V2S5	V2S4	V2S3	V2S2	V2S1
		V3	V3S7	V3S6	V3S5	V3S4	V3S3	V3S2	V3S1
	Kan få	V4	V4S7	V4S6	V4S5	V4S4	V4S3	V4S2	V4S1
		V5	V5S7	V5S6	V5S5	V5S4	V5S3	V5S2	V5S1
		V6	V6S7	V6S6	V6S5	V6S4	V6S3	V6S2	V6S1
	Har	V7	V7S7	V7S6	V7S5	V7S4	V7S3	V7S2	V7S1
			S7	S6	S5	S4	S3	S2	S1
			Har mindre	Kan få			Har		
			Betydning for tømmertilgangen						

Området plasseres i matrisen. Plassering markeres med blå farge.

Avveining

Tabell 5 Avveining mellom hensynet til skogvern og hensynet til skog- og trenæringen

Konklusjon	
Vern gis prioritet	Ja
Arealreduksjon	nei
Området har så høy verneverdi at det prioriteres for vern, jf. Statsforvalterens retningslinjer for vurderinger og plasseringen i matrisen ovenfor (V1S2).	
Konklusjon 09.01.2026	

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG
AKERSHUS
Postboks 325
1502 MOSS

Dato: 14.04.2026
Saksref: 202604270-2
Deres ref.: 2026/13722
Side: 1 / 1

Saksbehandler: Synne Lillebye
Telefon:
Mobil: +4792299470
E-post: synne.lillebye@banenor.no

Buskerud og Akershus fylker - Høring om forslag om vern av 5 skogsområder i Buskerud og Akershus - Halvfaråsen - Ulebergåsen - Blåsyna - Kristenseteråsen - Krokhol - Bane NORs uttalelse

Vi viser til brev, datert 18.03.2026.

Statsforvalteren har sendt forslag om utvidet vern av fem eksisterende skogområder i Buskerud og Akershus på høring. Utvidelsen av skogområdene vil ikke påvirke jernbanen og Bane NOR har dermed ingen merknader.

Med vennlig hilsen

Åsne Fyhri
assisterende sjef Planforvaltning
Drift og vedlikehold

Synne Lillebye
arealplanlegger

Dokumentet er godkjent elektronisk og sendes uten signatur

Fra: Emilie Aaen[emilie.aaen@elvia.no]
Sendt: 11.05.2026 15:21:23
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Vedrørende 2026/13722.

Hei,
Viser til mottatt høring av verneforslag for fem skogsområder i Buskerud og Akershus. Elvia har ingen merknader til høringen.

Elvia har områdekonsesjon i blant annet Lørenskog, og ber derfor at det i bestemmelsene til Østmarka nasjonalpark sikres rett til drift, vedlikehold og fornyelse av eksisterende nettanlegg. Dette gjelder også nødvendig bruk av motorkjøretøy for å utføre de nødvendige tiltak.

Med vennlig hilsen

EMILIE AAEN.

Studentressurs
Grunn og rettigheter | Elvia AS

+4791527378
emilie.aaen@elvia.no
elvia.no

Elvia

Fra: Unni Land[unni.land@glitrenett.no]
Sendt: 18.05.2026 14:16:49
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Kopi: Norgesnett[norgesnett@norgesnett.no];nve@nve.no[nve@nve.no];Øyvind Sørhuus[Oyvind.Sorhuus@glitrenett.no];
Tittel: Uttalelse til "Høring av verneforslag for fem skogområder i Buskerud og Akershus"

Hei,

Viser til "Høring om verneforslag for fem skogområder i Buskerud og Akershus" med referansenummer 2026/13722 og svarfrist 18.05.2026.

Naturresevatene som foreslås utvidet er:

- **Halvfaråsen naturreservat**, Sigdal kommune, ca. 2 530 dekar utvidelse – *blir ikke berørt*
- **Ulebergåsen naturreservat**, (tidligere Ullebergåsen naturreservat) Kongsberg kommune, ca. 336 dekar utvidelse – *blir ikke berørt*

Østmarka nasjonalpark foreslås utvidet i to delområder:

- **Blåsyna**, Lørenskog kommune, ca. 570 dekar utvidelse – *ikke Glitre Nett sitt område*
- **Kristenseteråsen**, Enebakk kommune, ca. 1661 dekar utvidelse. - *blir ikke berørt*

Østmarka friluftslivsområde foreslås utvidet:

- **Krokhol**, Nordre Follo kommune, ca. 347 dekar utvidelse. - *blir ikke berørt*

Glitre Nett har ingen merknader å komme med, da ingen av våre anlegg blir berørt.

Ha en fin dag!

Med vennlig hilsen/Best regards,

Unni Land

Administrasjonssekretær
+4791515485

Glitre Nett AS

Fra: Janet Eliassen[taroten24@gmail.com]
Sendt: 11.05.2026 09:30:41
Til: Postmottak SFOS[sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: Høring 2026/13722 Skogområde Buskerud og Akershus

Her er mine bemerkninger som privatperson. Selv om jeg ikke kjenner skogområdet, så vil jeg takke for at dere ønsker å verne områdene ytterligere. Det som foregår på landsbasis er alarmerende for småkryp, insekter og dyr ved at stadig mer og mer av skogen forsvinner. Det lages veier og tømmer tas ut døgnet rundt hele året. Hvis ikke noe gjøres for å bremse denne utviklingen vil menneskene snart måtte finne et annet sted enn jordkloden å bebo. Jeg har et ønske om at det ikke settes opp lekeapparater, grillplasser, benker eller slikt i skogen. La skogen være naturlig og la den få lov til å friskne til, med gamle trær og med nye trær og med markblomster slik at det blir mat og skyggeplasser for insekter og små dyr. Insekter dør i hopetall nå fordi det er alt for langt for de å fly og de blir stresset ihjel. Det er helt rene vindusruter på bilene nå. Det er viktig med skogområder for å få temperaturen ned på kloden. Lykke til.

Mvh
Janet Eliassen

Statsforvalteren i Buskerud
sfospost@statsforvalteren.no

Deres ref.: 2026/13722

Vår ref.: 342/bjlv

Dato: 26.03.2026

Merknader til høring av verneforslag for Halvfaråsen i Sigdal kommune

Viser til mottatt varsel om oppstart av verneprosess for 5 skogområder i Buskerud og Akershus, blant annet Halvfaråsen i Sigdal kommune.

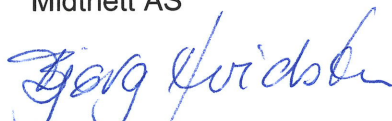
Midtnett må ha adgang til sine linjer for drift og vedlikehold, og det må opprettholdes et ryddebelte rundt linjene – dette for å redusere risikoen for skader og feil på grunn av trær på linja. Vår tilgang til områdene må opprettholdes for at vi skal kunne drifte og vedlikeholdet nettet på en sikker og forsvarlig måte.

Men etter hva vi kan se av kartet vil Midtnett AS sine høyspent- og lavspentlinjer være like utenfor områdene som er foreslått vernet, slik at dette bør ikke være noe problem.

Vedlagt er kartutsnitt som viser hvordan linjene går i områdene i nærheten av området som er foreslått vernet. Rød heltrukne streker er høyspentlinje (22 kV) og stiplet rød linje er høyspentkabel (22 kV).

Vi har ingen merknader til verneforslaget utover dette.

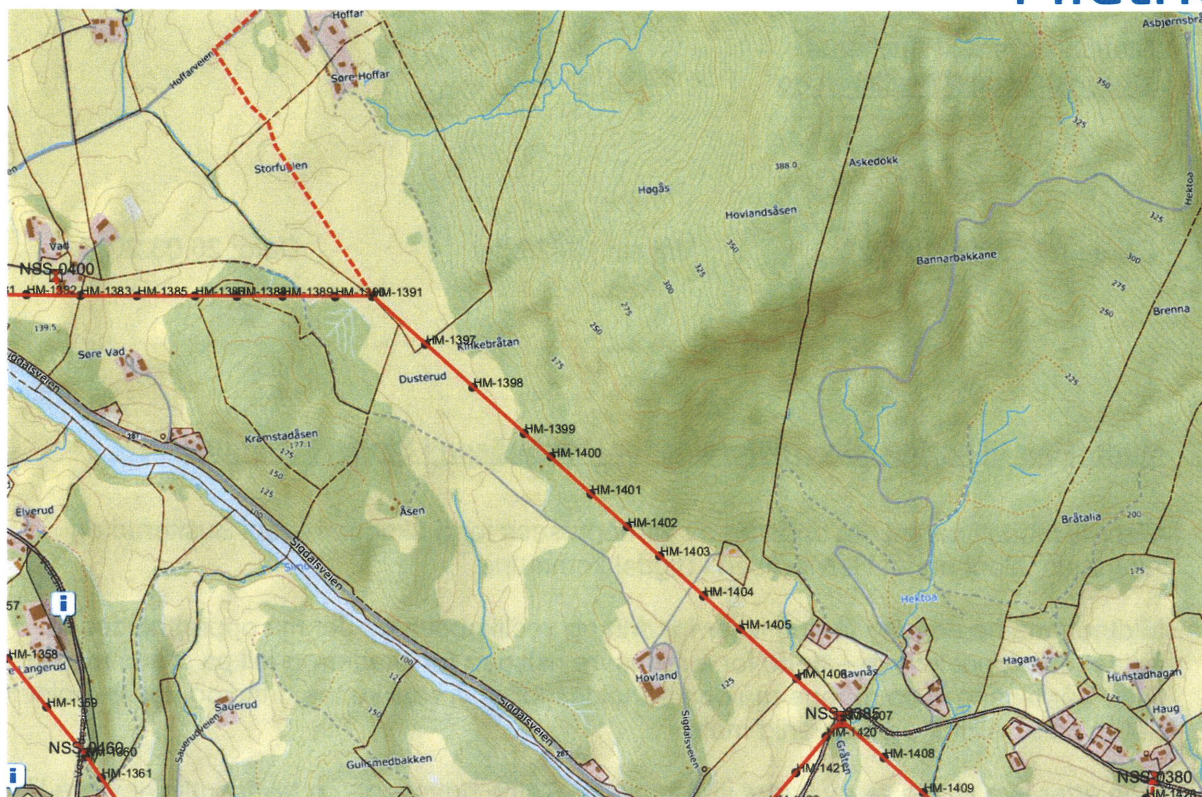
Med vennlig hilsen
Midtnett AS

Bjørg Hvidsten
Daglig leder

Midtnett

Oversiktskart

Fra: Edvin Anfinsen[edvin.anfinsen@midtnett.no]
Sendt: 19.05.2026 12:59:07
Til: Norges energidager 2025;Postmottak SFOS[nve@nve.no;sfospost@statsforvalteren.no]
Tittel: NVE: 202607131-3 statsforvalteren 2026/13722

Høringsuttalelse for Halvfaråsen, Ulebergåsen naturreservat -
Blåsyna, Kristenseteråsen, Krokhol i Østmarka nasjonalpark og
Friluftslivsområde

NVE ønsker Midtnettes uttalelse på Halvfaråsen.
Midtnett har kun behov for motorferdsel frem til linjen på utsatt siden av linjen i
forhold til verneområdet. Det som kan presiseres er at det må mulighet for
sikringshogst på den siden mot verneområdet. Hvis det er 30 meter horisontalt fra
linje, så er det ikke noe problem.

mvh

Edvin Anfinsen
Nettsjef
Midtnett AS
m: +47 97553960
a: Øvre Nedmarken 15, 3370 Vikersund
w: www.midtnett.no e: edvin.anfinsen@midtnett.no

Til Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
Ullevål Stadion, 12. mai. 2026

Anmodning om at orientering tillates

Norsk Orientering vil gjerne gjøre Statsforvalteren oppmerksom på Norsk Friluftsliv sitt brev til Miljødirektoratet «FORSKRIFTSMAL FOR NATURRESERVATER – FORSLAG TIL ENDRINGER», vedlagt.

I tråd med brevets forslag til endringer i forskriftsmalen punkt 1 og 2, ber vi om at orientering tillates i verneområdene.

Med vennlig hilsen

Øystein Hildeskor (s)
Generalsekretær
Norges Orienteringsforbund

Kopi Norsk Friluftsliv

Til: Miljødirektoratet

Oslo, 22. april 2020

Kopi: Klima- og miljødepartementet

FORSKRIFTSMAL FOR NATURRESERVATER – FORSLAG TIL ENDRINGER

Norsk Friluftsliv opplever gjennom våre medlemsorganisasjoner at nye verneområder i en del tilfeller setter ubegrunnede begrensninger på deres tradisjonelle aktiviteter. Grunnen er, slik vi oppfatter det, ukritisk bruk av standard forskriftsmal for nye naturreservater. Denne malen tar ikke hensyn til brukerinteressene på en tilfredsstillende måte, da det etter vår oppfatning ikke gjøres reelle konkrete vurderinger av aktuelle aktiviteter og naturmiljøets tåleevne i det enkelte området.

Denne problemstillingen har vært tatt opp med direktoratet av Norsk Friluftsliv og noen av våre medlemsorganisasjoner over lengre tid, uten at vi har registrert vesentlige endringer på dette feltet. Vi har derfor sammen med våre medlemsorganisasjoner gått gjennom forskriftmalen og kommer her med noen forslag til konkrete endringer. Disse endringene mener vi ivaretar både hensynet til verneverdiene og brukerinteressene på en tilfredsstillende måte, og i samsvar med kunnskapsgrunnlaget på feltet, se nærmere om forslagene nedfor, vedlagt forskriftsmal og eget avsnitt om kunnskapsgrunnlaget nedenfor. Disse endringene mener vi også legger grunnlaget for å nå målet om en kunnskapsbasert forvaltning.

Norsk Friluftsliv og våre medlemsorganisasjoner er positive til vern og mener at vern er nødvendig for å sikre natur- og friluftslivsverdier i et langsiktig perspektiv. Vi er også enig i at det enkelte ganger er behov for ferdselsrestriksjoner av hensyn til sårbare arter og/eller naturtyper, men vi er imot unødvendige og ikke begrunnede restriksjoner som innskrenker allemannsretten og utøvelse av jakt, fiske og annet friluftsliv.

I en tid der alt tyder på at vi trenger mer natur og mer vern av natur, er det viktig å ha friluftslivsorganisasjonene med på laget, og ikke lage en ubegrunnet og unødvendig konflikt mellom bruk og vern. Norsk Friluftsliv og våre medlemsorganisasjoner er opptatt av å ta vare på naturen og sporløs ferdsel i alt vi gjør.

Organisasjonens erfaringer

De fleste lag og foreninger er små og drives på dugnad på fritiden og har ofte mer enn nok med å drive med sine primære oppgaver, som er å skape aktivitet for sine medlemmer og befolkningen ellers. Det er derfor utfordrende for disse små lag og foreningen å følge med og ivareta sine interesser i den formelle verneplanprosessen. Resultatet har derfor, ved flere anledninger, vært at myndighetene ikke har vært klar over de aktuelle brukerinteressene, og dermed heller ikke tatt hensyn til disse. Dette har blant annet gått ut over små orienteringsklubber og deres aktiviteter som turorientering og mindre orienteringsløp.

Våre medlemsorganisasjoners erfaringer kan oppsummeres slik:

- Organisasjonenes bruk av naturen blir ikke automatisk fanget opp når nye verneområder utredes og kartlegges. Organisasjoner må selv ta initiativ til å fremme sin naturbruk i forbindelse med forvaltningens arbeid med verneforskrift.
- Vedtak om restriksjoner på aktivitet/bruk i verneområder mangler ofte en faglig begrunnelse. Det gjennomføres sjeldent forundersøkelser av ulike aktiviteters slitasje og påvirkning på naturgrunlaget.
- Stor variasjon i kunnskap og holdninger til natur- og friluftslivsorganisasjoners aktiviteter ift. naturbruk, slitasje og påvirkning på dyrelivet, skaper ulike praktiseringer av verneforskrifter hos forvaltningsmyndigheten.
  - Behov for klargjøring av forbudet mot bruk av naturreservat til «større arrangement» jf. §3-d. Hva menes med «større arrangement»?
- Dagens håndhevelse av verneforskrifter innebærer et generelt tungt byråkrati som er krevende å følge opp for lokalforeninger og klubber som baserer seg på frivillig arbeid og dugnad.
  - Krevende å lage gode søknader og senere følge dette opp.
  - Lange behandlingstider av søknader om dispensasjon til f.eks. arrangementer medfører usikkerhet og manglende avklaring ift. planlegging av arrangementer fram i tid.

Forslag til endringer i forskriftsmalen

Norsk Friluftsliv har sammen med våre medlemsorganisasjoner gått gjennom forskriftsmalen og kommer her med forslag til endringer. Forslagene til endringer er lagt inn med rød skrift i kursiv, i vedlagt forskriftsmal.

Vi mener forskning og offentlige uttalelser angående større arrangementers påvirkning, eller rettere sagt manglende påvirkning, støtter opp under våre forslag til løsninger. Det gis en kort oppsummering av kunnskapsgrunnlaget nedenfor

Vi har følgende forslag til endringer av forskriftsmalen, se også vedlegg der endringene er lagt inn med rød skrift i kursiv):

1. Det er viktig at brukerinteressene blir kartlagt på en aktiv og tilfredsstillende måte og at det tas hensyn til dette i utforming av verneforskriften, jf. naturmangfoldlovens § 41 som sier at saksbehandlingen skal legge til rette for mest mulig klarhet om verneformål og verneverdier, lokal bruk og kunnskap om verneverdier, avgrensing av området og følger av vernet. *Vi har derfor lagt inn hensynet til brukerinteressene i innledningen og merknadene til § 1.*
2. I § 3 d) har vi tatt inn at det er større arrangementer «som kan forringe verneverdiene» som er forbudt. For å gjøre det enkelt og forutsigbart, både for forvaltningen og for arrangører, slik at mindre arrangementer kan foregå uten et omfattende byråkrati, er det et stort behov for å klargjøre hva som ligger i begrepet «større arrangementer». *I merknaden til § 3 har vi derfor lagt inn at med «større arrangement» menes normalt arrangementer over 200 deltakere. Vi har også lagt inn forutsetningen om fellesturer og fellestreninger normalt ikke regnes som større arrangementer. Det samme gjelder utsetting av turposter og liknede, men for å hindre uheldig plassering av poster, turpostkasser etc., mener vi plassering derfor bare bør avklares med forvaltningsmyndigheten uten at det må søkes om.* Fordi det er svært få poster som har over 200 besøkende, og gjennomsnittlig antall besøkende ligger langt under dette, bør dette kunne avklares på enkelt og ubyråkratisk måte.
3. Stier og løyper er friluftslivets viktigste infrastruktur, og vi mener det i utgangspunktet må være tiltatt å vedlikeholde dette også i verneområder. *I § 4 har vi derfor lagt inn som generelt unntak at vedlikehold av eksisterende stier og løyper, herunder merker, skilter, kloppe og bruer, i*

benhold til tilstand på vernetidspunktet er tillatt. I tillegg I merknaden til § 4 har vi samtidig lagt inn at det må gjøres en konkret vurdering om det er behov for unntak av hensyn til verneverdiene.

4. For å gjør det enkelt og forutsigbart, både for forvaltningen og for arrangører, mener vi at årlige arrangementer over 200 deltakere bør være tillatt, forutsatt at det er inngått en avtale om dette mellom forvaltningsmyndigheten og arrangør. En slik formalisert avtale vil sikre kontakten og samarbeidet mellom forvaltningsmyndigheten og arrangør. I § 4 har vi derfor lagt inn som et generelt unntak at større årlige arrangementer, som har naturen som naturlig arena, er tillatt, forutsatt at det er inngått avtale om dette med forvaltningsmyndigheten. I merknaden til § 4 har vi lagt inn at det må settes konkrete vilkår på bakgrunn av en faglig avveining mellom verneverdiene og brukerinteressene. Vi legger ved et godt eksempel på slike avtaler som er inngått mellom forvaltningsmyndigheten og arrangør av årlige arrangementer, samt en verneforskrift som vi mener har løst dette på en god måte.

5. For enkeltstående større arrangementer mener vi det er naturlig at det må søkes om dispensasjon, og at dette kan gis etter en konkret faglig vurdering. Vi har derfor lagt inn en kommentar om dette i merknad til § 7.

Kunnskapsgrunnlaget

Det er et mål om kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur, noe som også må gjelde forvaltningen av verneområder i forhold til aktivitet. Nedenfor gis en kort kunnskapsstatus om orienteringssporten påvirkning på naturmiljøet. Denne kunnskapen vil også ha overføringsverdi til andre større og mindre arrangementer i regi av friluftslivsorganisasjonene. Vi ser at kunnskapsgrunnlaget er noe begrenset, og vi skulle gjerne sett at det hadde vært gjort mere på dette feltet. Det som likevel finnes viser at påvirkningen av større arrangementer på naturmiljøet er begrenset.

Night Hawk 2014 i Skjennungsåsen friluftsområde, Oslo

Gjennomført av SNO (Statens naturoppsyn), på oppdrag av Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Arrangement: Natt og dag-stafett med 438 deltakere. 415 var innom en av postene. Evaluering sammendrag (SNO/P M Eid): «Sporene i terrenget etter dette orienteringsløpet ser ut til å være små og reversible»

NM i ultralangdistanseorientering 2014 i Svarteliåsmyra naturreservat, Førde

Gjennomført av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Arrangement: 133 deltakere.

Ultralang betyr opptil 2 km mellom postene, ofte ulike veivalg. Evaluering sammendrag (FMSF/J. E. Anonby): «Grovt sett var det ikkje alvorlege skade-verknader» «mange myrar er inne i en opptørkingsprosess» «det er et ope spørsmål om trakk kan bidra til dette» «trengs vesentlig meir forskning på norske myrar og prosessane som skjer der».

Kommentar: For begge disse arrangementene har Norges Orienteringsforbund og deres arrangører bedt om mer utfyllende rapporter, men dette har ikke vært prioritert fra det offentlige. Dette tolkes som at det offentlige ikke ser orientering som en ulempe for verneverdiene.

Jukolakavlen 1995 i Sibbo, Finland

Gjennomført av innleide økologer Tero Myllyvirta og Mikael Henriksson på oppdrag fra Sibbo kommun, Kaukmetsäläiset r.f. Skogsindustrin r.f. , Miljöministeriet samt

Undervisningsministeriet. (Grunneiere og berørte departement, red.anm.) Arrangement:

ca 8000 deltakere, stafett hvor de beste lagene fullfører på natten. Evaluering sammendrag: Jukola-95 som ordnades i juni månad förorsakade en kraftigt men mycket begränsat slitage på växtligheten och markskiktet. På ca 0,5 % av området sågs spår av slitage på växt och markskiktet. I september 1995 var slitage området endast 0,3 % av den totala orienteringsarealen. Våren 1996 sågs spår på 0,15 % och till hösten på ca 0,1% av området. Under 1997-1999 sjönk nivån i medeltal något men på vissa områden steg slitage nivån något vilket torde bero på rekreatjonsanvändningens ökning. Kommentrar: Undersökelsen varte i 4 år, ved avlutningen i 1999 hadde slitasjen økt de steder hvor befolkningen hadde tatt i bruk nye stier, ikke ellers.

O-ringen 1997 i Västerbotten, Sverige

Gjennomført av Umeå universitet, inst. för ekologisk botanik. Arrangement: ca. 20.000 deltakere (verdens største orienteringsarrangement). Evaluering sammendrag (Umeå universitet/ B-G Jonsson et al): Den viktigaste slutsatsen från denna studie är att de 102 tävlande som passerade det studerade området med lågor nästan inte påverkade dem alls. Den påverkan som skedde på lågorna måste från naturvårdssynpunkt betraktas som försumbar. Ingen rödlistad eller mer vanlig mossa eller svamp som fanns innan tävlingen hade försvunnit från de studerade lågorna. Kommentrar: Undersökelsen omfattet kun

«Tramp av Orienterare på granlågør i en nyckelbiotop» hvor miljøstyrelsen hadde tillatt forskning. Normalt vil læger/nøkkelbiotoper sperres for løpere.

Andre aktuelle problemstillinger

I tillegg til å tilpasse malen for verneforskriften til arrangementer og aktiviteter i regi av friluftslivsorganisasjonene, har våre medlemsorganisasjoner tatt opp følgende problemstillinger:

- Behov for gjennomgang av eldre verneforskrifter og mulige justeringer av restriksjoner i forhold til ny og oppdatert kunnskap om aktiviteters omfang i tid og rom, samt naturpåvirkning.
- Utfordringer med godkjenning og gjennomføring av redningsøvelser i verneområder.

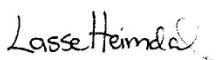
Oppfølging og videre prosess

Det er et nasjonalt mål at friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle, jf. Friluftslivsmeldingen og Handlingsplan for friluftsliv. Det er derfor viktig at det ikke legges unødvendige og ikke-begrunnede restriksjoner på allemannsretten og de aktivitetene som kan gjennomføres i henhold til denne retten.

Norsk Friluftsliv forventer nå, etter gjentatte forsøk over flere år, at Miljødirektoratet tar tak i de problemstillingene og de forslagene vi kommer med på en rask og konstruktiv måte. Norsk Friluftsliv vil sammen med våre medlemsorganisasjoner gjerne bidra i den videre prosessen.

Vi ser fram til en rask respons på denne henvendelsen og de forslagene vi kommer med, og ber samtidig om et møte der vi kan utdype våre synspunkter og forslag!

Med vennlig hilsen
Norsk Friluftsliv

Lasse Heimdal
Generalsekretær

Hans Erik Lerkelund
fagsjef naturforvaltning

Vedlegg:

- Forskiftsmal med våre forslag til endringer, datert 22.4.2020
- Avtale, datert 28.10.2014, mellom FM i Sør-Trøndelag og NTNU, med forlengelse av avtalen, datert 28.5.2019.
- Forskrift for Århanemyra naturreservat

Forskriftsmal for naturreservat opprettet med hjemmel i naturmangfoldloven § 37

Forskriftsmalen skal brukes for alle naturreservater som opprettes med hjemmel i naturmangfoldloven § 37. Lokale tilpasninger kan gjøres ut fra en vurdering av verneverdiene *og brukerinteressene* i det enkelte område, men standardformuleringer skal brukes det er det ikke er spesielle forhold som krever andre formuleringer. Merknadene til de enkelte bestemmelsene gir nærmere føringer.

Forskriftsmalen er oppdatert pr. juni 2018

Forskrift om vern av ... naturreservat, ... kommune, ... fylke

Fastsatt ved kongelig resolusjon ..... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som inneholder truet, sjelden eller sårbar natur ... / representerer en bestemt type natur ... / har særskilt betydning for biologisk mangfold i form av ... / utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskapelig verdi i form av ...

Beskrivelse av området ...

[Formålet omfatter også bevaring av det samiske naturgrunnlaget]

Merknad til § 1:

Formålet med vernet skal beskrives konkret for det enkelte verneområde, og skal knyttes opp mot vilkårene i naturmangfoldloven § 37, som angir hvilke områder som kan vernes som naturreservat.

Det er tilstrekkelig at ett av alternativene i § 37 er oppfylt. Som naturreservat kan også vernes et område som er egnet ved fri utvikling eller aktive gjenopprettningstiltak å få slike verneverdier som nevnt. Verneforskriften kan også inneholde bestemmelser for vern av kulturminner som ligger i reservatet, men dette er ikke en del av verneformålet. Friluftsliv skal heller ikke være en del av verneformålet i naturreservater, selv om området skal kunne brukes til friluftsliv. *Selv om friluftsliv og idrett ikke er en del av verneformålet er det viktig at friluftslivs- og idrettsinteressene blir kartlagt på en aktiv og tilfredsstillende måte i verneprosessen, slik at verneforskriften blir tilpasset disse interessene så langt det lar seg gjøre av hensyn til verneverdiene, jf. naturmangfoldlovens § 41 som sier at saksbehandlingen skal legge til rette for mest mulig klarhet om verneformål og verneverdier, lokal bruk og kunnskap om verneverdier, avgrensning av området og følger av vernet.*

Formålsbestemmelsen kan også inneholde en målsetting med vernet, for eksempel å opprettholde området urørt, eller at området skal være et referanseområde.

I verneområder hvor det drives samisk reindrift, skal det gå frem av formålsbestemmelsen at formålet også omfatter bevaring av det samiske naturgrunnlaget.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr/bnr: ... kommune: ...

Naturreservatet dekker et totalareal på ... dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet .... De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i ... kommune, hos Fylkesmannen i..., i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

Merknad til § 2:

Det er kun eiendommer som ligger innenfor verneområdets grenser som skal listes opp i forskriften. Eiendommer som ligger utenfor verneområdet, men som grenser inn til verneområdet eller har rettigheter innenfor verneområdet skal ikke tas med i opplistingen.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensetningsstilførsler, forsøpling, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d) Bruk av naturreservatet til større arrangementer *som kan forringe verneverdiene* er forbudt.
- e) Bålbrenning er forbudt.

Merknad til § 3:

Bestemmelsen angir hvilke aktiviteter og tiltak som er forbudt. Opplistingen skal være så konkret som mulig og tilpasses det enkelte verneområde. Dette innebærer for eksempel at forbud mot opplag av båter bør tas inn i områder med ferskvann, men tas ut i områder hvor dette ikke er aktuelt.

Etter en konkret vurdering kan det være aktuelt å sette forbud også mot andre aktiviteter som kan ha en negativ innvirkning på verneformålet, for eksempel bruk av modellfly/droner eller vannsportaktiviteter. Avhengig av områdets karakter kan det være behov for en nærmere presisering av noen av forbudene som er nevnt, for eksempel forbudet mot forstyrrelse av dyrelivet. Dersom det skal åpnes for bålbrenning, enten på etablerte bålplasser eller med tørrkvist eller medbrakt ved må bålbrenningsforbudet tas ut av § 3, evt. omskrives til "Bålbrenning er forbudt, med unntak for etablerte bålplasser ..."

Forbud mot større arrangementer er tatt inn som standard. *Med større arrangementer menes normalt arrangementer med over 200 deltakere. Fellesturer og fellestreninger regnes normalt ikke som større arrangementer. Det gjør heller ikke utsetting av turposter og liknede, men for å hindre uheldig plassering av poster, turpostkasser etc., bør plassering avklares med forvaltningsmyndigheten.* Forskriftsmalen har en særskilt dispensasjonsbestemmelse som åpner for å gi tillatelse til aktiviteter nevnt i denne bestemmelsen.

Ut fra verneformålet for det enkelte området kan det vurderes konkrete unntak eller tilpasninger til disse bestemmelsene.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Utsetting av saltsteiner.
- f) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- g) Vedlikehold av eksisterende stier og løyper, herunder merker, skilter, klopper og bruer, i henhold til tilstand på vernetidspunktet, samt fjerning av vindfall over disse stiene og løypene.*
- h) Større årlige arrangementer som har naturen som naturlig arena, forutsatt at det er inngått avtale om dette med forvaltningsmyndigheten.*
- i) [Drift og vedlikehold, samt nødvendig istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg.
- j) Oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet, nå tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.]

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier/stier er bruk av sykkel, hest og ridning forbudt.

Merknad til § 4:

Bestemmelsen angir generelle unntak fra vernebestemmelsene, dvs. aktiviteter som kan skje uten søknad eller tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Etter en konkret vurdering av forholdene i det enkelte verneområde kan det være aktuelt å fastsette generelle unntak for andre aktiviteter eller fjerne unntak som fremgår av malen. I områder hvor det er eksisterende kraftlinjer skal unntaksbestemmelsene for kraftlinjer tas inn (se også § 6 og § 7 om motorferdsel).

Normalt skal det tas inn unntak for beiting og utsetting av saltsteiner. Eventuell motorferdsel i forbindelse med dette reguleres i § 7.

Unntak for vedlikehold tilpasses anlegg som finnes i naturreservatet. Med vedlikehold menes opprettholdelse av standard på vernetidspunktet. Vedlikehold av veier tas bare med dersom det er veier i reservatet. Med vedlikehold av vei menes tiltak eller arbeid for å holde veien ved like eller opprettholde samme standard som veien hadde på vernetidspunktet. Dersom det er aktuelt med for eksempel oppgradering av standard eller utvidelse må dette tas inn som et søknadspliktig tiltak.

Vedlikehold av eksisterende stier og løyper, herunder merker, skilter, klopper og bruer, i henhold til tilstand på vernetidspunktet tas inn som standard. I tillegg bør det normalt være tillatt å fjerne vindfall over stier og løyper. Det må likevel gjøres en konkret vurdering om det kan være behov for enkelte unntak av hensyn til verneverdiene.

Større årlige arrangementer (over 200 deltakere), som har naturen som naturlig arena, bør være tillatt, forutsatt at det inngås en avtale mellom forvaltningsmyndighetene og arrangør hvor det settes konkrete vilkår på bakgrunn av en faglig avveining mellom verneverdiene og brukerinteressene, samt at kontakten mellom forvaltningsmyndigheten og arrangør formaliseres. Dette sikrer et langsiktig samarbeid mellom forvaltningsmyndigheten og arrangør slik at gjennomføringen tar hensyn til verneverdiene. For gjennomføring av større enkeltstående arrangementer kan det gis tillatelse etter § 7.

Dersom bålbrekking etter en konkret vurdering av naturtype og størrelse på naturreservatet skal være tillatt, må dette tas inn i denne paragrafen. Det kan være aktuelt å tillate bålbrekking kun på angitte plasser og/eller med tørrkvist eller medbrakt ved.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier/stier er bruk av sykkel, hest og ridning forbudt.

Merknad til § 5:

Bestemmelsen regulerer all ferdsel, både ferdsel til fots og motorisert ferdsel. Første ledd er en aktsomhetsbestemmelse som sier at all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til verneverdiene.

Andre ledd inneholder konkrete forbudsbestemmelser som gjelder ferdsel. Forbud mot motorisert ferdsel skal tas inn i alle naturreservater. Forbudet innebærer at all motorferdsel krever tillatelse etter verneforskriften i tillegg til etter motorferdselloven. I noen naturreservater er det nødvendig med ferdselsrestriksjoner også for ferdsel til fots. Ferdelsrestriksjoner i hekketiden er aktuelt i alle områder hvor funksjon som hekkelokalitet inngår som verneverdi. Dersom det skal fastsettes ferdselsforbud skal dette tas inn som eget punkt i denne bestemmelsen.

Sykling og ridning/bruk av hest skal som utgangspunkt være tillatt på veier og stier. Dersom det i verneområdet ikke er veier eller stier, eller det er særskilt naturfaglig begrunnelse som tilsier totalforbud, må dette omtales særskilt i høring og tilrådning. Veier og stier kan avmerkes på vernekartet eller på kart i forvaltningsplan der det er aktuelt.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) [Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.]
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.

Merknad til § 6:

Bestemmelsen angir generelle unntak fra hovedregelen om ferdsel, dvs. ferdsel som kan skje uten søknad eller tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. I de fleste områder vil denne bestemmelsen kun regulere motorferdsel, da ferdsel til fots vanligvis er tillatt. I områder med ferdselsforbud må eventuelle unntak fra ferdselsforbudet tas inn her.

Forslag fra Norsk Friluftsliv til endringer i forskriftsmalen, 22.4.2020

Endingene er skrevet med rød skrift i kursiv

Det generelle unntaket for militær virksomhet og rednings- og oppsynstjeneste mv. skal inn som standard i alle områder. Unntaket omfatter ikke øvingsvirksomhet, men dersom det i noen områder er aktuelt å tillate dette, må dette spesifiseres som eget unntak i § 7.

Andre ledd angir konkrete unntaksbestemmelser fra ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd.

Der det er aktuelt kan det åpnes for motorferdsel for uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget. Som lett beltekjøretøy anses håndholdt beltekjøretøy som for eksempel elgtrekk eller tilsvarende, og ATV med belter. Begrepet lett avgrenses mot beltevogn og andre tyngre kjøretøy.

Det kan gjøres unntak for motorferdsel på eksisterende veier. Som veier regnes kun veier som er opparbeidet for kjøring med bil. Traktorveier er ikke å anse som vei men regnes som utmark etter motorferdselloven, om omfattes derfor av forbudet mot motorferdsel i utmark. Det skal ikke gjøres generelt unntak for motorferdsel på traktorveier, men det kan åpnes for nødvendig motorferdsel på traktorveier i forbindelse med jord- og skogbruk. Det kan åpnes for nødvendig transport til hytter som søknadspliktig tiltak i § 7. Det skal ikke åpnes for persontransport. Det kan gjøres unntak for motorisert ferdsel på vann der motorferdsel er tillatt etter motorferdselloven. Dersom det i noen områder er aktuelt å åpne for generell tillatelse til oppkjøring av skiløyper langs eksisterende trasé må dette tas inn i denne bestemmelsen. I områder med samisk reindrift må det tas inn særskilte bestemmelser om nødvendig motorferdsel i tilknytning til dette. I områder med kraftlinjer skal det tas inn unntak for motorferdsel ved akutsituasjoner.

All annen motorferdsel i naturreservater skal skje etter søknad. Egne dispensasjonsbestemmelser kan vurderes i § 7.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3.
- b) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d) Oppsetting av gjerder for beiting.
- e) [Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- f) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje.]
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 .... og § 7 ...

Merknad til § 7:

Bestemmelsen angir aktiviteter og tiltak som forvaltningsmyndigheten kan gi dispensasjon til etter søknad.

Dispensasjonsbestemmelser skal fastsettes konkret for det enkelte verneområde. Det kan være aktuelt å fastsette spesifiserte dispensasjonshjemler for andre aktiviteter eller ta ut dispensasjonshjemler som allerede står oppført i malen.

Det kan etter § 7 a gis dispensasjon til større enkeltstående arrangementer, dvs. arrangementer med over 200 deltakere etter en konkret faglig vurdering. Ved årlige gjentakende arrangementer bør § 4 brukes.

Forslag fra Norsk Friluftsliv til endringer i forskriftsmalen, 22.4.2020

Endingene er skrevet med rød skrift i kursiv

Bestemmelsen skal angi alle aktiviteter og tiltak det i verneplanprosessen vurderes som aktuelt å dispensere til, også motorferdsel. Det skal angis konkret hvilke motorferdselsformål det skal kunne gis dispensasjon til, for eksempel i forbindelse med vedlikehold eller oppsetting av gjerder, utsetting av saltstein mv.

Det må vurderes konkret om det er aktuelt å ta inn dispensasjonshjemmel for øvingsvirksomhet til formål nevnt i § 6 første ledd, eller til uttransport av felt elg og hjort med annet kjøretøy enn lett beltekjøretøy. Det kan vurderes unntak for blant annet oppkjøring av skiløyper, eventuelt omlegging av etablerte løyper til ny trasé.

Dersom det er kraftlinjer i området skal det tas inn egen unntaksbestemmelse som gjelder oppgradering eller fornyelse, og motorferdsel ut over akuttsituasjoner.

I reservater hvor det drives samisk reindrift må det vurderes å ta inn dispensasjonshjemmel for bruk av luftfartøy eller motorkjøretøy på barmark i forbindelse med reindrift, og andre unntaksbestemmelser knyttet til reindrifutsutøvelse som oppføring av gjerder, uttak av trevirke til brensel, rydding av eksisterende drivingslei etc. Unntaksbestemmelsene i forbindelse med reindrift er knyttet opp mot forvaltningsplan for verneområdet, som koordineres i forhold til reindriftas distriktsplan.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan/skal utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning og skjøtsel av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves ... [tittel og dato på eventuell forskrift som oppheves ved vedtaket.]

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Ellen Arneberg
Miljøvernavdeling

Innvalgstelefon
73 19 91 19

Vår dato
28.10.2014
Deres dato
16.03.2014

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2014/2140-432.4
Deres ref.

NTNU v/ Stig Berge
stig.berge@ntnu.no

Bymarka naturreservat – flerårig godkjenning av orienteringsarrangementer - NTNUI mfl

---

Orienteringsavdelingene i NTNUI og Freidig søker om flerårig godkjenning av orienteringsløp i regi av ulike aktører. Fylkesmannen gir 5-årig fritak fra samrådsplikten på nærmere oppgitte vilkår. Det er adgang til å påklage dette vedtaket til Miljødirektoratet.

Vi viser til brev av 16. mars 2014 og diverse epostveksling og telefonsamtaler i etterkant.

Søknaden

NTNUI og Freidig har o-kart innenfor reservatet, og er brukere av området. De ønsker å bidra til å etablere praktiske ordninger for utøvelse av orienteringsidretten innenfor verneområdet, samtidig som verneinteressene blir ivaretatt.

Søker beskriver aktiviteten til orienteringsmiljøet i Bymarka slik:

Bymarka (fellesbetegnelse for marka vest for byen) inklusive naturreservatet har vært brukt av o-idretten siden 1920-30-tallet. Den «moderne» orienteringen kom i 1960-årene med utvikling av spesialkart for o-løp og sterk vekst. Fra 1980-årene, da bedriftsorienteringen fikk et sterkt oppsving, har aktiviteten vært på omtrent konstant nivå. Det er lite som tyder på at dette bildet vil endre seg vesentlig i nær fremtid. Forventet aktivitet i de forskjellige delene av Bymarka de neste fem årene er vist i et eget vedlegg. Tallene er basert på en ekstrapolering av aktiviteten de siste årene.

O-løp og tur-o setter spor i marka, i form av tråkk i vegetasjonen. For den type o-aktiviteter som er aktuelle for Bymarka er disse tråkkene svært lokale, synlig stort sett de siste 50-100 m inn og ut av poster. Søker mener å ha god dokumentasjon, bl.a. fra en undersøkelse som ble foretatt i 1990-årene i samarbeid med Fylkesmannens Miljøvern- og helseavdeling, for at tråkkene forsvinner i løpet av relativt kort tid (1-3 år, avhengig av type vegetasjon). Løypeleggerne (det gjelder konkurranse-orientering så vel som tur-o) søker å unngå løpsområder og traséer som nylig er brukt. Dette fører til en spredning av aktiviteten, og naturen får god tid til å lege sporene.

Søker hevder videre at det aktivitetsnivået o-idretten har hatt i 30 - 40 år ikke har satt varige spor i marka.

På dette grunnlaget foreslår søker at faste, årlige arrangement får en åpen dispensasjon til å bruke naturreservatet. Andre arrangement må det søkes om, på vanlig måte. Ordningen forutsetter selvsagt at de årlige arrangementene holder seg innenfor de samme rammene som i dag, med hensyn til bruk av marka, deltakelse o.l. Det forutsettes videre at de generelle retningslinjene for o-idretten blir fulgt, se vedlegg Retningslinjer for VDG-arbeid. Søker forutsetter også at denne ordningen med mellomrom (f.eks. hvert 5. år eller etter behov) bør revideres.

Følgende tabell er lagt ved:

Freidig og NTNUI har kartrettigheter og orienteringskart over nordre deler av Bymarka, inklusive Naturreservatet. Det aller meste av området er offentlig eid. Basert på aktiviteten de siste ti-årene anslår vi antall og typer arrangement i dette området de neste fem årene som vist i tabellen. Anslått aktivitet i private skoger (Byåsen/Leinstrandmarka/Bynesmarka) er også tatt med, for oversiktens skyld. Klubbtreninger er holdt utenfor. Disse kan ha opptil 50 deltakere.

Arrangement i andre områder der Freidig og NTNUI har o-kart (Malvikmarka, Mostadmarka, Garli, Oppdal m.v.) er holdt utenfor.

Type løp	Klubb	Antatt deltakelse	Ukedag	Anslått antall arrangement de neste fem år, fordelt på område (eier)		
				Bymarka (kommunen)	Naturreservat	Privat (Byåsen/Leinstrandmarka/Bynesmarka)
Klubbmesterskap	Freidig	150	Hverdag	4	1*)	0
Klubbstafett	Freidig	200 - 300	Helg	5	2*)	3
Rekruttløp	Freidig	150	Hverdag	4	1*)	1
Turorientering****)	Freidig	600****)	Alle	5	3**)	5
Kretslop	Freidig	200-300	Helg	3	Etter søknad	2
KM/Midt-Norsk	Freidig	600	Helg	1	Etter søknad	1
Hu og Hei	NTNUI	250-400	Lørdag	5	5	5
Kretslop	NTNUI	200 - 300	Helg	2	Etter søknad	0
Bedriftsløp (STMBK)	Diverse bedr.	150 - 350	Tirsd el. lørd	22	3	10
Bedriftsløp (interne)	NTNU m.fl	40-80	Torsdag	30	5	10

*) Mindre deler av de lengste løypene, med utgangspunkt i Trollabanen eller Fjellseterområdet.
 **) Deler av reservatet, med spredning av belastningen fra år til år.
 ***) Solgte konvolutter.
 *****) Hvert år settes ut 105 poster i flere deler av Bymarka/Leinstrandmarka. Områdene endres noe fra år til år.
 I tillegg til arrangementene i tabellen kommer antatt 15 løp på Byåsen ILs kart (Solemsåsen – Haukvatnet – Leirsjøen) og Trollelgs kart (Rønningen – Saupstad).

Søknaden er vurdert i henhold til

1. Forskrift om Bymarka naturreservat av 2. september 2005 (www.lovdato.no, under lokale forskrifter)
2. Forvaltningsplan for Bymarka naturreservat i Trondheim kommune 2010-2020 (<http://www2.fylkesmannen.no/liste.aspx?m=4230&amid=3450074>)
3. Naturmangfoldloven

Verneformål og verneforskrift

Formålet med fredningen av Bymarka naturreservat er:

"å bevare et barskogområde med naturskogkvaliteter som er typisk for naturtypen i denne regionen med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt pedagogisk og vitenskapelig betydning som et område som har restaurert seg fra tidligere sterk påvirkning. Området er egenartet i form av at det har stor

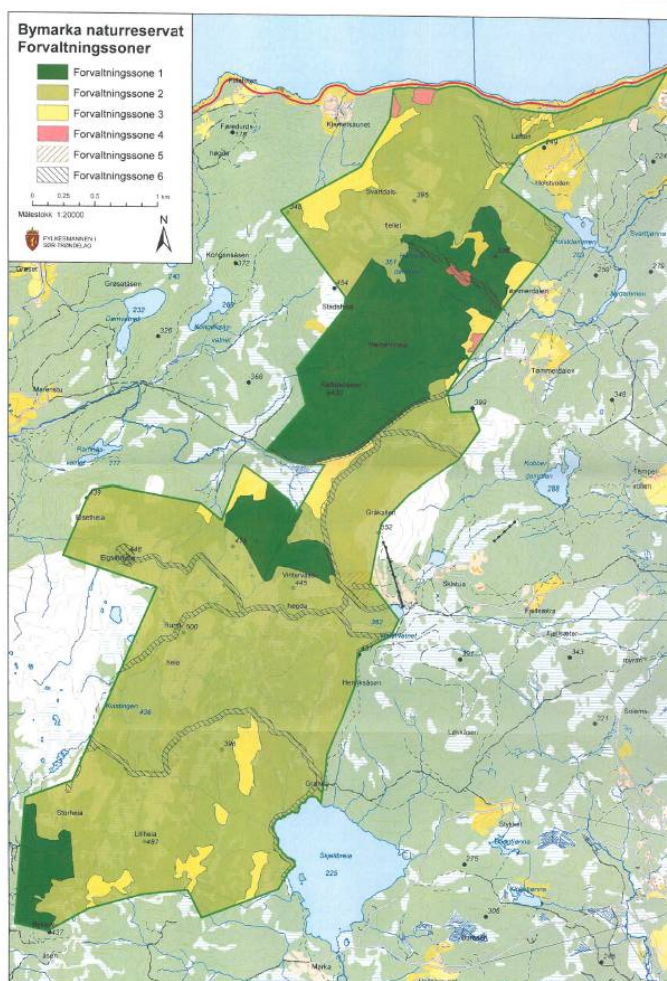
variasjon i vegetasjonstyper, eksposisjoner og høydelag. Verneområdet ligger i et regionalt viktig friluftsområde.” (§ 2 i forskrift om Bymarka naturreservat)

For reservatet gjelder at vegetasjonen, herunder døde busker og trær er fredet mot skade og ødeleggelse. Videre er dyrelivet med reirplasser og hiområder fredet mot skade og ødeleggelse. (§ 3 punkt 1)

Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt (§ 3 punkt 5). Bestemmelsen er likevel ikke til hinder for skånsom bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer i samråd med forvaltningsmyndigheten (§ 4 punkt 12). I forvaltningsplanen for Bymarka er følgende retningslinjer lagt for arrangering av orienteringsløp:

1. Store orienteringsløp bør ikke berøre reservatet.
2. Start og mål skal være utenfor reservatet, eller unntaksvis i tilknytning til veien til Elgsethytta for mindre løp.
3. Postene må forsøkes tilpasset slik at tråkksvak mark unngås ved løp mellom postene.
4. Over tid bør løp spres i reservatet, slik at ulike deler belastes i ulike år.
5. Bare deler av løp bør legges i reservatet, slik at belastningen over tid reduseres.
6. For årvisse løp kan det gis flerårige tillatelser, innenfor visse rammer ut fra punktene over.

Videre er Bymarka naturresevat i forvaltningsplanen delt inn i ulike forvaltningssoner. Se kart neste side.

Kartet viser forvaltningsplanens inndelinger i forvaltningssoner. Forvaltningszone 1 «Gammel naturskog» innehar de største verneverdiene i reservatet i dag, med gammel granskog som i liten grad er påvirket av hogst, skogplanting og tekniske inngrep.

Fylkesmannens vurderinger

Kunnskapsgrunnlaget (§8 i naturmangfoldloven) i denne saken er relativt godt og er brukt som grunnlag for forvaltningsplanen for området (se litteraturliste i forvaltningsplanen). Orienteringsløp er vurdert spesielt i forvaltningsplanen, og det er satt opp retningslinjer for hvordan slike løp skal behandles.

NTNU og Freidig ønsker en flerårig dispensasjon til å arrangere sine orienteringsløp innenfor grensene til Bymarka naturreservat. Fylkesmannen ønsker å imøtekomme disse ønskene både fordi orientering er en idrett som relativt sett er skånsom med naturen, og som er med på å gi mange mennesker gode naturopplevelser i de fineste delene av Bymarka.

Samtidig må forvaltningsmyndigheten beholde muligheten til å ha oversikt over den samlede belastningen i naturreservatet (§ 10 i naturmangfoldloven).

Fylkesmannen som forvaltningsmyndighet har behov for å få innsyn i gjennomførte aktiviteter, slik at vi kan vurdere samlet belastning når vi får inn søknader om andre arrangementer i Bymarka. Fylkesmannen ber søker å finne en praktisk løsning på registrering og dokumentasjon av gjennomførte og planlagt aktiviteter slik at forvaltningsmyndighet kan få disse opplysningene på forespørsel.

Høsten er generelt en mindre sårbar periode i skogsnaturen enn våren. Dette gjelder vegetasjon som er i nyvekst etter vinteren, men spesielt gjelder det for dyr og fugler som om våren er i en sårbar yngleperiode. Det må derfor stilles strengere krav til løpets utforming om våren da vegetasjonen er mer sårbar og dyr og fugler har yngle- og hekketid.

Fylkesmannen ber om at retningslinjene i forvaltningsplanen følges ved utlegging av poster (se over). Dersom en har valget mellom å plassere en gitt post utenfor reservatet eller innenfor, ber vi om at posten legges utenfor reservatgrensen, slik at verneområdet belastes minst mulig.

Videre vil Fylkesmannen henstille arrangør om at poster ikke legges i forvaltningssone 1 (se figur) dersom det kan unngås. Forvaltningssone 1 «Gammel naturskog» innehar de største verneverdiene i reservatet i dag, med gammel granskog som i liten grad er påvirket av hogst, skogplanting og tekniske inngrep. Dette tilsier at en bør vise ekstra hensyn til naturen i dette området.

Dersom det skulle vise seg at løp har gitt uheldige skader i terrenget skal disse repareres for tiltakshavers regning (naturmangfoldloven § 11 Kostnaden ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver).

Poster som henges opp innenfor reservatet skal monteres på en måte som ikke skader naturen. Alt som plasseres ut i terrenget skal tas inn med en gang etter endt løp.

Løperne skal ha informasjon om at de er i et sårbart område, slik at de kan ta ekstra hensyn til dette når de er ute i terrenget. (jf. naturmangfoldloven § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder). Vi legger ved plakaten for Bymarka naturreservat som dere kan bruke i informasjonsarbeid i forbindelse med løpet.

Fylkesmannens vedtak

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag gir NTNUI og Freidig fritak fra samrådplikten i verneforskriftens § 4, punkt 12 i 5 år fremover, dvs til utgangen av 2019 til løp oppgitt i oversendte tabell.

NTNUI og Freidig står ansvarlig for at løpene det her gis fritak for forholder seg til disse vilkårene:

1. NTNUI og Freidig skal ha oversikt over når løpene går og hvor de går, og kunne formidle dette til forvaltningsmyndighet ved forespørsel. Kontaktperson skal oppgis hvert år.
2. Materiell må plasseres ut på en mest mulig skånsom måte i verneområdet og fjernes innen en uke etter løpet.

3. Start og mål skal være utenfor reservatet, eller unntaksvis i tilknytning til veien til Elgsethytta for mindre løp.
4. Postene må forsøkes tilpasset slik at tråkksvak mark unngås ved løp mellom postene. Postene skal i minst mulig grad legges i forvaltningszone 1.
5. Over tid bør løp spres i reservatet, slik at ulike deler belastes i ulike år.
6. Løperne skal gis informasjon om at deler av løpet er i et naturreservat og at det ikke er lov å bryte greiner eller forstyrre fugle- og dyrelivet.
7. Dersom det oppdages terrengskader i reservatet som følge av løp, skal disse dokumenteres med bilder og oversendes Fylkesmannen så snart som mulig etter arrangementet.
8. Eventuelle større skader i terrenget skal rettes for tiltakshavers regning og i samråd med Fylkesmannen.

Klageadgang

Fylkesmannens vedtak er å betrakte som et enkeltvedtak som i medhold av forvaltningsloven kan påklages til Miljødirektoratet. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Fylkesmannen innen tre uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Ellen Arneberg
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg
Plakat for Bymarka

Kopi:
Trondheim kommune v/Helge Postboks 2300, Sluppen 7004 TRONDHEIM
Grenne

Freidig Orientering v/Stig Berge

Saksbehandler, innvalgstelefon

Jan Erik Andersen, +47 73 19 92 78

Bymarka naturreservat - forlengelse av avtale om o-idrettens bruk av naturreservatet

Det vises til deres søknad av 2. mai 2019.

Vedtak

Fylkesmannen gir NTNUI og Freidig fritak fra samrådsplikten i verneforskriftens § 4, punkt 12 i 5 år fremover, dvs for årene 2020 til 2024 til løp oppgitt i tabellen vedlagt søknaden (se under).

NTNUI og Freidig står ansvarlig for at løpene det her gis fritak for forholder seg til disse vilkårene:

1. NTNUI og Freidig skal ha oversikt over når løpene går og hvor de går, og kunne formidle dette til forvaltningsmyndighet ved forespørsel. Kontaktperson skal oppgis hvert år.
2. Materiell må plasseres ut på en mest mulig skånsom måte i verneområdet og fjernes innen en uke etter løpet.
3. Start og mål skal være utenfor reservatet, eller unntaksvis i tilknytning til veien til Elgsethytta for mindre løp.
4. Postene må forsøkes tilpasset slik at tråkksvak mark unngås ved løp mellom postene. Postene skal i minst mulig grad legges i forvaltningssone 1.
5. Over tid bør løp spres i reservatet, slik at ulike deler belastes i ulike år.
6. Løperne skal gis informasjon om at deler av løpet er i et naturreservat og at det ikke er lov å bryte greiner eller forstyrre fugle- og dyrelivet.
7. Dersom det oppdages terrengskader i reservatet som følge av løp, skal disse dokumenteres med bilder og oversendes Fylkesmannen så snart som mulig etter arrangementet.
8. Eventuelle større skader i terrenget skal rettes for tiltakshavers regning og i samråd med Fylkesmannen.

Vi gjør oppmerksom på at dette vedtaket er fattet i medhold av naturmangfoldloven og forskrift om vern av Bymarka naturreservat. Søker må i tillegg innhente eventuelle andre nødvendige tillatelser.

Søknaden

I 2014 ble det laget en 5-årig avtale om o-idrettens bruk av Bymarka naturreservat (sak 2014/2140). Formålet med avtalen var å lage en fast og ubyråkratisk ramme for virksomheten, med ivaretagelse av både verneinteressene og o-idrettens behov.

Berge mener avtalen har fungert etter formålet og han har ikke registrert noe som bryter med forutsetningene i avtalen. Det foreslås at kretsløp inkluderes i avtalen. Dette gjelder kanskje ett løp i året, med deltakelse av samme størrelse som et bedriftsløp, og hvor bare de lengste løypene med relativt få løpere vil berøre naturreservatet. Forslag til ny tabell over løp som kan inngå i avtalen vedlegges.

Det kan vurderes å fornye avtalen uten tidsbegrensning, men med klausul om at avtalen gjelder så lenge forutsetningene er oppfylte.

Følgende tabell er lagt ved søknaden:

Freidig og NTNUI har kartrettigheter og orienteringskart over nordre deler av Bymarka, inklusive Naturreservatet. Det aller meste av området er offentlig eid. Basert på aktiviteten de siste ti-årene anslår vi antall og typer arrangement i dette området de neste fem årene som vist i tabellen. Anslått aktivitet i private skoger (Byåsen/Leinstrandmarka/Bynesmarka) er også tatt med, for oversiktens skyld. Klubbtreninger er holdt utenfor. Disse kan ha opptil 50 deltakere.

Arrangement i andre områder der Freidig og NTNUI har o-kart (Malvikmarka, Mostadmarka, Garli, Oppdal m.v.) er holdt utenfor.

Type løp	Klubb	Antatt deltakelse	Ukedag	Anslått antall arrangement de neste fem år, fordelt på område (eier)		
				Bymarka (kommunen)	Naturreservat	Privat (Byåsen/Leinstrandmarka/Bynesmarka)
Klubbmesterskap	Freidig	150	Hverdag	4	1*)	0
Klubbstafett	Freidig	200 - 300	Helg	5	2*)	3
Rekruttløp	Freidig	150	Hverdag	4	1*)	1
Turorientering****)	Freidig	600****)	Alle	5	3**)	5
Kretsløp	Freidig	200-300	Helg	3	2*)	2
KM/Midt-Norsk	Freidig/NTNUI	600	Helg	1	Etter søknad	1
Hu og Hei	NTNUI	250-400	Lørdag	5	5	5
Kretsløp	NTNUI	200 - 300	Helg	2	3*)	0
Bedriftsløp (STMBK)	Diverse bedr.	150 - 350	Tirsd el. lørd	22	3	10
Bedriftsløp (interne)	NTNU m.fl	40-80	Torsdag	30	5	10

*) Mindre deler av de lengste løypene, med utgangspunkt i Trolla-banen eller Vintervannsområdet.
**) Deler av reservatet, med spredning av belastningen fra år til år.
***) Solgte konvolutter.
****) Hvert år settes ut 105 poster i flere deler av Bymarka/Leinstrandmarka. Områdene endres noe fra år til år.
I tillegg til arrangementene i tabellen kommer antatt 15 løp på Byåsen ILs kart (Solemsåsen – Haukvatnet – Leirsjøen) og Trollelgs kart (Rønningen – Saupstad).

Verneformål og områdebeskrivelse

Formålet med fredningen av Bymarka naturreservat er: "å bevare et barskogområde med naturskogkvaliteter som er typisk for naturtypen i denne regionen med sitt biologiske mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser. Området har en særskilt pedagogisk og vitenskapelig betydning som et område som har restaurert seg fra tidligere sterk påvirkning. Området er egenartet i form av at det har stor variasjon i vegetasjonstyper, eksposisjoner og høydelag. Verneområdet ligger i et regionalt viktig friluftsområde." (§ 2 i forskrift om Bymarka naturreservat).

Hjemmelsgrunnlag

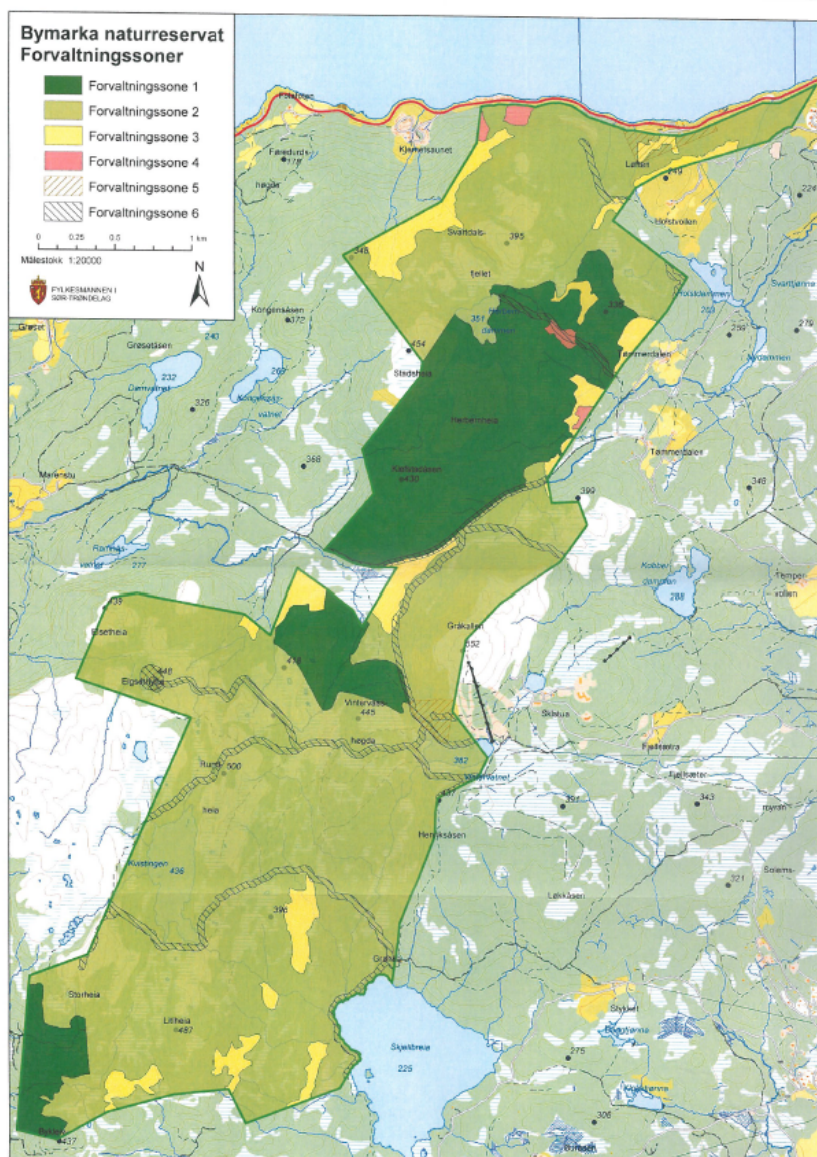
1. Forskrift om Bymarka naturreservat av 2. september 2005
2. Forvaltningsplan for Bymarka naturreservat i Trondheim kommune 2010-2020
3. Naturmangfoldloven

For reservatet gjelder at vegetasjonen, herunder døde busker og trær er fredet mot skade og ødeleggelse. Videre er dyrelivet med reirplasser og hiområder fredet mot skade og ødeleggelse. (§ 3 punkt 1)

Bruk av naturreservatet til teltleirer, idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt (§ 3 punkt 5). Bestemmelsen er likevel ikke til hinder for skånsom bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer i samråd med forvaltningsmyndigheten (§ 4 punkt 12). I forvaltningsplanen for Bymarka er følgende retningslinjer lagt for arrangering av orienteringsløp:

1. Store orienteringsløp bør ikke berøre reservatet.
2. Start og mål skal være utenfor reservatet, eller unntaksvis i tilknytning til veien til Elgsethytta for mindre løp.
3. Postene må forsøkes tilpasset slik at tråkksvak mark unngås ved løp mellom postene.
4. Over tid bør løp spres i reservatet, slik at ulike deler belastes i ulike år.
5. Bare deler av løp bør legges i reservatet, slik at belastningen over tid reduseres.
6. For årvisse løp kan det gis flerårige tillatelser, innenfor visse rammer ut fra punktene over.

Videre er Bymarka naturreservat i forvaltningsplanen delt inn i ulike forvaltningssoner, se kart over.

Kartet viser forvaltningsplanens inndelinger i forvaltningssoner. Forvaltningssone 1 «Gammel naturskog» innehar de største verneverdiene i reservatet i dag, med gammel granskog som i liten grad er påvirket av hogst, skogplantning og tekniske inngrep.

Fylkesmannens vurderinger, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12

§ 8. Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskapsgrunnlaget i denne saken er relativt godt og er brukt som grunnlag for forvaltningsplanen for området (se litteraturliste i forvaltningsplanen). Orienteringsløp er vurdert spesielt i forvaltningsplanen, og det er satt opp retningslinjer for hvordan slike løp skal behandles.

NTNU og Freidig ønsker en flerårig dispensasjon til å arrangere sine orienteringsløp innenfor grensene til Bymarka naturreservat. Fylkesmannen ønsker å imøtekomme disse ønskene både fordi orientering er en idrett som relativt sett er skånsom med naturen, og som er med på å gi mange mennesker gode naturopplevelser i de fineste delene av Bymarka.

§ 9. Førre-var prinsippet

Da kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok for å kunne behandle søknaden, kommer ikke førre-var prinsippet til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning

Fylkesmannen som forvaltningsmyndighet har behov for å få innsyn i gjennomførte aktiviteter, slik at vi kan vurdere samlet belastning når vi får inn søknader om andre arrangementer i Bymarka. Fylkesmannen ber søker å finne en praktisk løsning på registrering og dokumentasjon av gjennomførte og planlagt aktiviteter slik at forvaltningsmyndighet kan få disse opplysningene på forespørsel.

Høsten er generelt en mindre sårbar periode i skogsnaturen enn våren. Dette i motsetning til våren, med vegetasjon som er i nyvekst etter vinteren og dermed mer sårbar for skade. Dyr og fugler er om våren i en sårbar yngleperiode. Det må derfor stilles strengere krav til løpenes utforming om våren da vegetasjonen er mer sårbar og dyr og fugler har yngle- og hekketid.

Fylkesmannen ber om at retningslinjene i forvaltningsplanen følges ved utlegging av poster (se over). Dersom en har valgt mellom å plassere en gitt post utenfor reservatet eller innenfor, ber vi om at posten legges utenfor reservatgrensen, slik at verneområdet belastes minst mulig.

Videre vil Fylkesmannen henstille arrangør om at poster ikke legges i forvaltningssone 1 (se figur over) dersom det kan unngås. Forvaltningssone 1 «Gammel naturskog» innehar de største verneverdiene i reservatet i dag, med gammel granskog som i liten grad er påvirket av hogst, skogplantning og tekniske inngrep. Dette tilsier at en bør vise ekstra hensyn til naturen i dette området.

§ 11. Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Dersom det skulle vise seg at løp har gitt uheldige skader i terrenget skal disse repareres for tiltakshavers regning.

§ 12. Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Fylkesmannen har ikke fått noen kritiske merknader til den o-sporten som utøves i Bymarka naturreservat. Det har heller ikke Helge Grenne i Trondheim kommune. Jf. også søkers vurdering av dette i søknaden. Det synes ut fra det å være forsvarlig å forlenge avtalen med nye 5 år. Slik forlengelse er også tatt opp med søker. Fra Fylkesmannen synes vi det er fornuftig å forlenge med 5 år og ikke gi tillatelsen uten tidsbegrensning. Det kan være fornuftig å få en evaluering hvert 5. år og eventuelt justere rammene ved behov.

Poster som henges opp innenfor reservatet må monteres på en måte som ikke skader naturen. Alt som plasseres ut i terrenget må tas inn med en gang etter endt løp.

Løperne bør gis informasjon om at de er i et sårbart område, slik at de kan ta ekstra hensyn til dette når de er ute i terrenget.

Klageadgang

Det er klagerett på vedtaket i medhold av forvaltningslovens kap. VI. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes Fylkesmannen i Trøndelag innen tre uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Jan Erik Andersen
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Trondheim kommune Postboks 2300 Torgarden 7004 TRONDHEIM

NORSK LOVTIDEND

Avd. II Regionale og lokale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Kunngjort 18. mars 2019 kl. 15.15

PDF-versjon 16. april 2019

15.03.2019 nr. 231

Forskrift om vern av Århanemyra naturreservat, Nittedal kommune, Akershus

Hjemmel: Fastsatt ved kgl.res. 15. mars 2019 med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av eldre og relativt lite påvirket furu- og barblandingsskog med innslag av betydelige arealer intakt myr. Videre er formålet å bevare et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det utgjør en viktig del av et nettverk av vernet gammelskog på Romeriksåsene, og er leveområde for arealkrevende gammelskogarter og rovfugl.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem. Naturreservatet anses som velegnet til å øke sin verneverdi gjennom fri utvikling.

Det skal samtidig tas hensyn til bruk av naturreservatet til idretts- og friluftslivsformål som ikke forringer verneverdiene nevnt i første ledd.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nittedal kommune: 52/1, 52/2, 52/3, 52/4, 52/5, 52/6, 53/1, 54/1, 55/2, 58/10, 58/11, 58/36.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2947 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet mars 2019. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nittedal kommune, hos Fylkesmannen i Oslo og Viken, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a) Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b) Dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse.

Utsetting av dyr er forbudt.

- c) Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Sanking av bær og matsopp.
- b) Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c) Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d) Beiting.
- e) Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdselsveier, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- f) Begrenset utvidelse av eksisterende stier som ikke forringer verneverdiene angitt i verneformålet.
- g) Oppsetting av midlertidige mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- h) Vedlikehold av eksisterende gapahuk og jakttårn avmerket på vernekartet, i henhold til tilstand på vernetidspunktet.
- i) Utsetting av saltsteiner.
- j) Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.
- k) Orienteringsløp og turorientering, forutsatt at det er gjennomført årlig kontakt på fylkesnivå i henhold til pkt. 2.2. i «Avtale om retningslinjer for o-idrettens forhold til naturmiljø og rettighetshavere» av 3. desember 1989, samt at øvrige relevante punkter i avtalen følges.
- l) Terrengløp på eksisterende stier.
- m) Gjennomføring av andre arrangementer som ikke forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a) Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b) Utenom eksisterende veier og stier er bruk av sykkel samt ridning forbudt.

Miljødirektoratet kan av hensyn til verneformålet ved forskrift regulere ferdselen i hele eller deler av naturreservatet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring.
- b) Nødvendig uttransport av felt elg og hjort med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c) Nødvendig motorferdsel ved oppkjøring av skiløyper i eksisterende løypetrasé eller løypetraseer som er tillatt etter andre bestemmelser i forskriften.
- d) Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg som grenser til naturreservatet. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a) Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- b) Oppsetting av gjerder i forbindelse med beiting.
- c) Utbedring, omlegging og endring av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdselsveier.
- d) Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- e) Terrengløp utenfor sti dersom det ikke forringer verneverdiene angitt i verneformålet.
- f) Bruk av området til sykkelritt.
- g) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinje som grenser til naturreservatet.
- h) Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e og i og § 7 a, b, c og d.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

§ 12. (ikraftredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks.

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS
Postboks 325

1502 MOSS

Vår dato: 13.05.2026

Vår ref.: 202607131-3 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2026/13722

Høringsuttalelse for Halvfaråsen, Ulebergåsen naturreservat - Blåsyna, Kristenseteråsen, Krokhol i Østmarka nasjonalpark og friluftslivsområde

Vi viser til høring av verneprosessen for Halvfaråsen, Ulebergåsen naturreservat - Blåsyna, Kristenseteråsen, Krokhol i Østmarka nasjonalpark og friluftslivsområde.

NVE har sett gjennom høringsdokumentet for de foreslåtte verneområdene med tanke på energi- og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

[Halvfaråsen](#)

Det går en 22 kV kraftledning ca. 30 meter sør for vernegrensen. Midtnett AS eier nettlinjen og er omradekonsesjonærer. Det er ingen bestemmelser knyttet til energi- og kraftanlegg i verneforskriften. NVE ber Midtnett AS om å uttale seg om det er behov for motorferdsel eller arbeid i verneområdet i forbindelse med drift, oppgradering og fornyelse eller akutt utfall av kraftledningen. Vi ber Midtnett AS om å opplyse om det er noen planlagte nettanlegg i eller nært naturreservatet.

[Ulebergåsen](#)

Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser innenfor de foreslåtte utvidelsesområdene i Ulebergåsen naturreservatet. Omradekonsesjonæren Glitre Nett AS har uttalt seg i forbindelse med oppstartsmeldingen at de ikke har noen nettanlegg i disse områdene.

[Blåsyna](#)

Det går 420 kV transmisjonsledningen Frogner-Follo langs grensen for utvidelsesområdet. Forskriften til nasjonalparken har standard bestemmelser for energi- og kraftanlegg. Vi forutsetter at bestemmelsene vil gjelde transmisjonsledningene nært utvidelsesområdet. I tillegg er det gitt generelt unntak til Statnett for motorisert transport i forbindelse med ordinær drift på traseer som er avmerket på vernekartet. I forbindelse med oppstartsmeldingen opplyser Statnett at de skal sende et oppdatert kart med traseer.

NVE ber områdekonsesjonærer Elvia AS om å uttale om det er noen eksisterende eller planlagte anlegg i utvidelsesområdet.

[Kristenseteråsen](#)

Så langt NVE kjenner til er det ingen energi- og vassdragsinteresser innenfor den foreslåtte utvidelsen av Østmarka nasjonalpark.

NVE ber områdekonsesjonærer Glitre Nett AS om å uttale om det er noen eksisterende eller planlagte anlegg i utvidelsesområdet.

[Krokhol](#)

Det er ingen energi- eller kraftanlegg i utvidelsen av Østmarka friluftslivsområde ved Krokhol. Verneforskriften for friluftsområdet har standard bestemmelser for energi- og kraftanlegg. NVE ber områdekonsesjonærer Glitre Nett AS om å uttale om det er noen eksisterende eller planlagte anlegg i utvidelsesområdet.

Med hilsen

Maria Sidelnikova
Seniorrådgiver

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG AKERSHUS

Kopimottakerliste:

STATNETT SF
Energidepartementet
ELVIA AS
MIDTNETT AS
GLITRE NETT AS

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og
Akershus
Eldfrid Engen

Deres ref.
2026/13722

Vår ref.
25/985-6/LLH

Dato
13.04.2026

Høring av forslag om vern av skog i Buskerud og Akershus – uttalelse fra Språkrådet

Halvfaråsen, Sigdal kommune

Vi viser til vår tilråding datert 19.01.2026: «Vi har ingen merknader til at Halvfaråsen naturreservat videreføres som navn på det eksisterende verneområdet. Navnet blir mer dekkende etter utvidelsen, siden åsen og lia Halvfaråsen nå blir liggende innenfor verneområdet. Vi gjør oppmerksom på at navnet på det eksisterende naturreservatet ikke er registrert i Sentralt stedsnavnregister (SSR)».

Ulebergåsen naturreservat, Kongsberg kommune

Vi har ingen merknader til at navnet *Ulebergåsen naturreservat* videreføres på det utvidede verneområdet. Skrivemåten må rettes opp i SSR (der står det fortsatt *Ullebergåsen naturreservat*).

Østmarka nasjonalpark

Vi forstår det slik at navnet *Østmarka nasjonalpark* blir stående etter de foreslåtte utvidelsene (Blåsyna og Kristenseteråsen), og har ingen merknader til det.

Østmarka friluftslivsområde (utvidelse Krokhol i Nordre Follo kommune)

Ingen merknader, jf. vår tilråding datert 02.10.2025.

Vennlig hilsen

Daniel Gusfre Ims
avdelingsdirektør

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:

Statsforvalteren i Østfold,
Buskerud, Oslo og Akershus

Kopi til:

Kartverket	Postboks 600 Sentrum	3507	HØNEFOSS
------------	-------------------------	------	----------

Statens vegvesen

STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD,
OSLO OG AKERSHUS
Postboks 325

1502 MOSS

Behandlende enhet:
Transport og samfunn

Saksbehandler/telefon:
Jan Antonsen / 69243554

Vår referanse:
24/44532-15

Deres referanse:
2026/13722

Vår dato:
27.03.2026

Uttalelse – høring av verneforslag for fem skogområder – Ulebergåsen, Halvfaråsen, Blåsyna, Kristenseteråsen og Krokhol – Buskerud og Akershus

Vi viser til Statsforvalterens høringsbrev av 18. mars 2026 om forslag til utvidelse av fem eksisterende verneområder i Buskerud og Akershus.

Bakgrunn

Saken gjelder forslag om vern gjennom utvidelse av følgende områder:

Naturreservater:

- Halvfaråsen, Sigdal kommune
- Ulebergåsen, Kongsberg kommune

Østmarka nasjonalpark, foreslåtte utvidelser:

- Blåsyna, Lørenskog kommune
- Kristenseteråsen, Enebakk kommune

Østmarka friluftslivsområde, foreslått utvidelse:

- Krokhol, Nordre Follo kommune

Statens vegvesens rolle i planleggingen

Statens vegvesen er vegadministrasjon for riksvegene. Dette innebærer ansvar for planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av riksvegnettet på en måte som ivaretar hensyn til trafikksikkerhet, framkommelighet, miljø, universell utforming, kollektivtransport samt gående og syklende. Som sektororgan skal vi også bidra til å følge opp statlig politikk på områder hvor andre myndigheter forvalter arealene.

Postadresse
Statens vegvesen
Transport og samfunn
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Telefon: 22 07 30 00
firmapost@vegvesen.no
Org.nr: 971032081

Kontoradresse
Dronningens gate 19
1530 MOSS

Fakturaadresse
Statens vegvesen
Fakturamottak DFØ
Postboks 4710 Torgarden
7468 Trondheim

Uttalelse

Etter gjennomgang av de foreslåtte utvidelsene vurderer Statens vegvesen at ingen av de fem berørte skogområdene kommer i konflikt med riksvegnettet eller vårt sektoransvar. Områdene berører ikke eksisterende eller planlagte riksveger, og vi ser ingen utfordringer knyttet til trafikksikkerhet, framkommelighet eller øvrige hensyn under vårt ansvar.

Statens vegvesen har derfor ingen merknader til verneforslagene.

Statens vegvesen Transport og samfunn
Med hilsen

Anders O. T. Hagerup
seksjonssjef

Jan Antonsen
sjefingeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen håndskrevne signaturer.

Kopi
ØSTFOLD FYLKESKOMMUNE, Postboks 220, 1702 SARPSBORG

**STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG
AKERSHUS**
Postboks 325
1502 MOSS

Henrik Skau
henrik.skau@Statnett.no
Vår ref: 2026/554-2
Deres ref: 2026/13722

Høringsuttalelse av forslag om vern av skog i Buskerud og Akershus

Statnett viser til varsel om verneforslag for vern utvidelse av Halvfaråsen, Ulebergåsen, Blåsyna, Kristenseteråsen og Krokhol verneområder - Akershus og Buskerud fylker, datert 18.03.2026.

Utvidelsen av Østmarka nasjonalpark i område Blåsyna har Statnett uttalt seg tidligere, og viser dermed til denne uttalelsen, datert 02.02.2026, Høringsuttalelse - Oppstart av verneprosess for mindre utvidelser - Blåsyna og Krokhol - Østmarka nasjonalpark og Østmarka friluftslivsområde.

Statnett har ingen merknader til de resterende verneforslagene.

Med vennlig hilsen

Rune Garberg

Henrik Skau

Grunn- og rettighetsserverv

Grunn- og rettighetsserverv

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter

Kopi til:

Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Postboks 5091, Majorstua

0301 OSLO

**STATSFORVALTEREN I ØSTFOLD, BUSKERUD, OSLO OG
AKERSHUS**
Postboks 325
1502 MOSS

Henrik Skau
henrik.skau@Statnett.no
Vår ref: 2023/4002-7
Deres ref:

Høringsuttalelse - Oppstart av verneprosess for mindre utvidelser - Blåsyna og Krokhol - Østmarka nasjonalpark og Østmarka friluftslivsområde

Det vises til brev fra Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus datert 19.12.2025 knyttet til varsel om oppstart av verneplanprosess for utvidelser i Østmarka nasjonalpark og friluftsområde.

Statnett har merknader til verneforskriften vedrørende motorisert ferdsel og geografisk avgrensning av verneområdet.

Statnetts anlegg og rettigheter

Statnett eier, drifter og utvikler det norske transmisjonsnett – hovednettet i strømforsyningen. Transmisjonsnett består av ca. 200 transformatorstasjoner og ca. 12000 km kraftledninger over hele Norge, foruten ledninger og sjøkabler til utlandet. Statnett uttaler seg til verneplanen ved å være rettighetshaver inntil verneområde Østmarka nasjonalpark ved Blåsyna og inn mot Blåsynmåsan, som nå er foreslått utvidet.

Statnett er berørt ved at verneområdet er foreslått utvidet inntil det klausulerte byggeforbudsbeltet til den eksisterende 420 kV-ledningen Frogner-Follo. Klausuleringsbeltet til transmisjonsnettledningen Frogner-Follo er 40 meter bredt, 20 meter til hver side for senter av ledningen.

Statnett har anleggskonsesjon etter energiloven til å eie, drifte og vedlikeholde transmisjonsnettledningen, og har ervervet rettigheter til dette gjennom ekspropriasjonsskjønn og minnelige avtaler. I Statnetts rettigheter inngår også, av hensyn til forsyningssikkerheten til ledningen, retten til å rydde skog i klausuleringsbeltet, herunder nødvendig felling av trær i sideterreng utenfor klausuleringsbeltet. Skogrydding i klausuleringsbeltet gjennomføres med noen års mellomrom.

Statnetts merknader til avgrensning av verneområdet

Statnett registrerer at utvidelsen av Østmarka nasjonalpark har fått samme avstand fra senter av ledningen 420 kV Frogner-Follo som det allerede vernede området. Det er Statnett fornøyd med, og har ingen merknader til avgrensningen av verneområdet.

Statnetts merknader til verneforskriften

Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Statnett påpeker at verneforskriften må ivareta nødvendige hensyn til drift og utvikling av transmisjonsnettanlegg. Vi forutsetter at bestemmelser i forskriften også vil gjelde for utvidelsen. Statnett sine behov er dekket i verneforskriften.

Generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene

I forbindelse med bygging og drift av ledninger er det som regel etablert kjøretraséer for terrengkjøretøy frem til ledningstrase og høyspentmaster. Disse traseene brukes til motorisert transport i forbindelse med drift og vedlikehold av ledningen. Hyppigheten og omfanget av slik transport er beskjedent, men helt nødvendig.

Statnett ber om at disse traseene, sammen med ledningens klausuleringsbelte tas inn i vernekartet. Videre at det gis et generelt unntak fra vernebestemmelsene for motorisert ferdsel etter konkrete. Statnett vil oversende data for traséene som blir brukt slik at disse kan brukes som grunnlag til vernekartet.

Ved motorisert transport med lettere beltekjøretøy på snødekt og frossen mark må det være mulig å fravike fastsatte traséer når dette er nødvendig av hensyn til fremkommelighet og sikkerhet. Denne typen transport vil uansett ikke påvirke verneformålet negativt.

Det bemerkes at Statnett benytter helikopter til arbeid i forbindelse med vedlikehold, feilsituasjoner eller havari. Det bes derfor om at nødvendig arbeid med helikopter, herunder landing, gis et generelt unntak fra ferdselsbestemmelsene i verneforskriften da aktiviteten ikke er i konflikt med verneformålet.

Statnett ber om å få være høringspart i det videre planarbeidet.

Med vennlig hilsen

Rune Garberg

Henrik Skau

Grunn- og rettighetsseksjon

Grunn- og rettighetsseksjon

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter

Vedlegg 1: Kart over kjøretraser

Kopi til:

Noregs vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Postboks 5091, Majorstua

0301 OSLO

Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus
sfospost@statsforvalteren.no

Oslo, 15. mai 2026

Deres ref: 2026/13722

Innspill til høring av verneforslag for utvidelse av Halvfaråsen naturreservat

WWF Verdens naturfond viser til vår uttalelse til oppstartsmeldinga hvor vi kom med detaljerte merknader, samt høringsdokumentene. Vi vil komme med følgende merknader til innværende høring.

Det er veldig gledelig at utvidelsen av Halvfaråsen naturreservat i Sigdal kommune nå er på høring, og at det har tilkommet tilleggsareal med store naturverdier mellom oppstarts- og høringsfasen. Vi viser til høringsdokumentet hvor det sies «*Det er gjort noen endringer i avgrensingen etter oppstartsmelding. I midtpartiet rundt Husmyrane er det tatt inn et areal på rundt 150 dekar, og rundt Halvfartjern og sørover er det lagt til om lag 100 dekar. I det sørøstre delområdet er det også tatt inn to mindre arealer. Lengst nord er det tatt ut et areal som ble flatehogd i 2023.*»

Når det gjelder flatehogd areal i nord, er det i utgangspunktet positivt at slikt ikke vernes, men man må samtidig sørge for at ikke tilgrensende verneverdig skog med rødlistearter får for knappe grenser (bufferzoner) slik at verdiene i tilgrensende områder bokstavelig talt tørker ut når tilgrensende skog går over i rotasjon med flatehogst og planting. Vi ser samtidig på satellittbilder at lokaliteten Hovlandsetra V like nord for det nylig flatehogde arealet er intakt. Vi foreslår derfor at man kontakter eierne av 28/1 samt 28/15 for å sondere muligheten til også å inkludere denne lokaliteten med tilgrensende eldre skog. Slik vil man, på tross av de svært skadelige flatehogstene, kunne sikre det meste av gjenværende intakt skog i nord.

Det er veldig viktig og positivt at rundt halvparten av den svært viktige naturtypen Husmyrane N er inkludert i verneforslaget. Det vil være positivt om den til sitt fulle areal kan bli inkludert i reservatet.

For eiendommen 30/1 vil det være svært positivt om også lokaliteten Hoffarlia (med A-verdi) kan tilbys. Dette vil i så fall kunne åpne muligheten for at eiendom 30/2 eventuelt også kan koble seg på med tilbud om vern av viktige naturtyper.

Sør for eksisterende reservat er det fortsatt store mangler i avgrensingen ved at forslaget utgjør smale tårmer hvor framtidig hogst mellom disse vil sterkt redusere verdiene av tilbudt areal. Her bør det tilstrebes mer robuste grenser som ivaretar naturverdiene i dag og i framtiden.

På vegne av WWF Verdens naturfond

(sign.)
Sverre Lundemo
Seniorrådgiver naturmangfold